

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

NA POČEST 150 LET ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ

PŘI XV. VŠESOKOLSKÉM SLETU 2012

Starostka České obce sokolské Ing. **Hana Moučková** přebírá při slavnostním zasedání předsednictva ČOS u příležitosti zahájení oslav 150. výročí založení Sokola a XV. všesokolského sletu ve staroslavném Karolinu 10. března 2012 jménem ČOS **Evropskou cenu za uměleckou a kulturní činnost** v podobě sošky *Zlatá Europea*, kterou uděluje Evropská unie umění; vlevo viceprezident EUU *Gennadij Bazajev*, uprostřed prezident EUU *Petr Vašíček*.

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ NA POČEST 150 LET ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ

XV. VŠESOKOLSKÝ SLET

PŘI XV. VŠESOKOLSKÉM SLETU 2012

PRAHA • DIVADLO ABC • STUDIO YPSILON

1. a 2. července 2012

**DIVADELNÍ
PŘEDSTAVENÍ
NA POČEST
150 LET ČESKÉ OBCE
SOKOLSKÉ
PŘI
XV. VŠESOKOLSKÉM
SLETU 2012**

DIVADLO ABC, Praha 1, Vodičkova 28

Neděle 1. července 2012 / 19.00 – 21.15

Pondělí 2. července 2012 / 19.00 – 21.15

Karel Sabina (1811-1877)

Bedřich Smetana (1824-1884)

(úprava Bohumil Gondík)

PRODANÁ NEVĚSTA

Lidová hra o dvou dějstvích se zpěvy a tanci

Sokolské ochotnické divadlo **T.J. SOKOL Pyšely**,

Národopisný soubor Formani **T.J. SOKOL Slatiňany**,

Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha 1. lékařské fakulty

University Karlovy a **T.J. SOKOL Královské Vinohrady**,

Divadelní soubor při **T.J. SOKOL Lázně Toušeň**

Divadelní úprava a režie **Bohumil Gondík**

STUDIO YPSILON, Praha 1, Spálená 16

Pondělí 2. července 2012 / 16.00 – 17.45

Carlo Goldoni (1707-1793)

(překlad Jaroslav Pokorný)

POPRASK NA LAGUNĚ

Pravdivá komedie z roku 1762

Divadelní soubor

při **T.J. SOKOL Lázně Toušeň**

Režie MgA. **Milan Schejbal**

STUDIO YPSILON, Praha 1, Spálená 16

Pondělí 2. července 2012 / 20.00 – 21.50

Josef Antoš z Hrubé Vrbky (1914-2000)

TETIČKA Z RADĚJOVA

Slovácká veselohra lidového autora

Ochotnické divadlo

T.J. SOKOL Staré Město u Uherského Hradiště

Režie **Marie Hrabcová**

STUDIO YPSILON, Praha 1, Spálená 16

*Pondělí 2. července 2012 / 16.00 – 17.45

Divadelní soubor při T.J. SOKOL Lázně Toušeň

Carlo Goldoni (1707-1793)

(překlad Jaroslav Pokorný)

POPRASK NA LAGUNĚ

Pravdivá komedie z roku 1762

Toni, *patron rybářské bárky*

..... Bc. **Jan Freudl**

Pasqua, *jeho žena* Mgr. **Jana Freudlová**

Lucietta, *jeho sestra* Ing. **Veronika Müllerová***

/ **Jana Hadrbolecová**

Beppo, *jeho bratr* **Jiří Justa***

/ **Petr Rydval**

Fortunato, *rybář* Ing. **Dušan Müller**

Libera, *jeho žena* **Věra Hlavatá***

/ **Petra Shrbená**

Orsetta, *její sestra* Ing. **Dana Liptáková***

/ **Lenka Bittnerová**

Checce, *její sestra* **Marie Radová***

/ **Anna Kocábková**

Titta-Nane, *mladý rybář*

..... Ing. **Luboš Jakub**

Toffolo, *mladý rybář* **Filip Müller**

Vicenzo, *obchodník* **Vojtěch Shrbený***

/ Mgr. **Vojtěch Zíta**

Isidoro, *vyšetřovatel* **Radek Hrdlička**

Komisař Mgr. **Vojtěch Zíta***

/ **Petr Rydval** / **Jiří Justa**

Prodavač pečené dýně **Matyáš Hadrbolec***

/ **Michaela Špačková**

/ Mgr. **Anna Müllerová**

Hudba **Dimitrij Denčev**

Scéna a kostýmy MgA. **Josef Jelínek**

Realizace kostýmů **Jana Čurdová**

Realizace scény Bc. **Jan Freudl**

Mgr. **Vojtěch Zíta**

Vojtěch Shrbený

Světla a technika **Josef Hašek**

Maskérka **Marie Klaudy**

Asistentka režie Mgr. **Anna Müllerová**

Režie MgA. **Milan Schejbal**

Premiéra 26. prosince 2010 v sokolovně v Lázních Toušeni

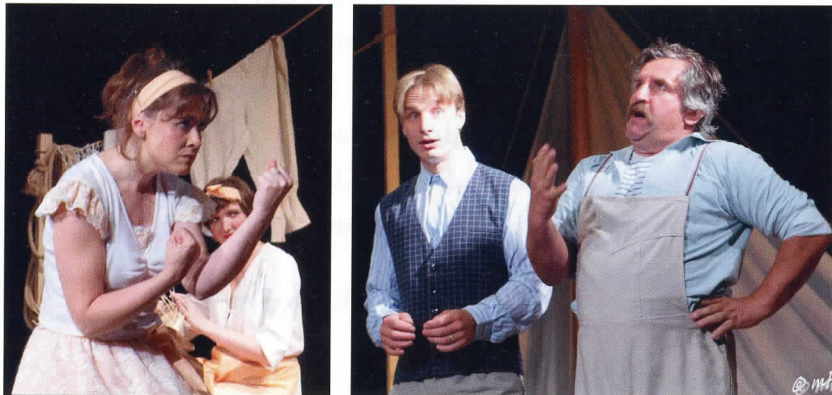
Přestávka 15 minut

Inscenace vznikla za finanční podpory Fondu kultury Středočeského kraje, díky sponzorům Petře a Karlu Herrmannovým a díky firmám YNOT a Auto Domanský. Ochranu autorských práv zajišťuje DILIA, o. s., Praha

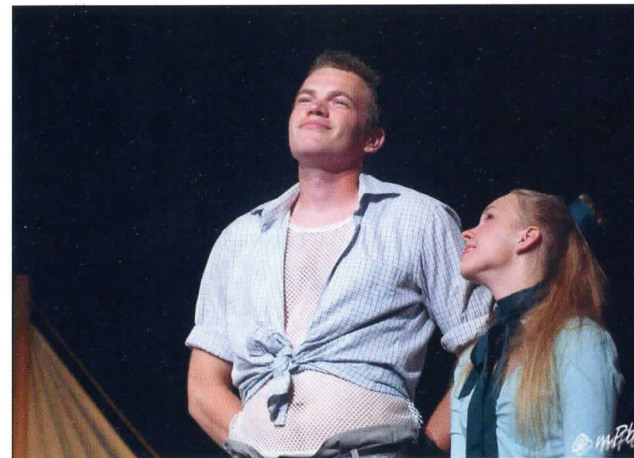
Ochotnické divadlo v Lázních Toušeni

Ochotnické hry na soutoku Labe a Jizery se datují od roku 1877 zásluhou řídícího učitele Bedřicha Kautského ve prospěch školní knihovny, stavby hřbitova a kostela. Brzy se hrálo i pro lázeňské pacienty, byť s válečnou přestávkou. Trvalou záštitu poskytl divadlu roku 1918 Sokol. S herci spolupracovali významní profesionálové své doby: Karel Želenský, Richard Branald a Valentin Šindler. Na provedení *Bílé nemoci* a *R. U. R.* se přišel podívat i Karel Čapek. Do roku 1938 bylo doložených premiér rovných sto. Čile se hrálo i po válce, ale politický tlak počátkem 60. let divadlo doslova udusil. Soubor byl oživen až v roce 1987 díky Adolfu Branaldovi, zásluhou herců Milady Klimentové a Václava Shrbeného. Po návratu k T. J. Sokol začal soubor spolupracovat s dramatikem Václavem Dragounem, s jevištním výtvarníkem Josefem Jelínkem a v létě 1992 jej poctila spoluúčinkováním při literárním večeru operní hvězda světových scén i filmu Jarmila Novotná. Od roku 2000 je soubor pověřován pořádáním české části Národních přehlídek sokolských ochotnických divadel.

Za vedení režisérů Mgr. Anny Müllerové a Ing. Dušana Müllera – od roku 2002 – se toušeňští divadelníci vypracovali k pozvání na Jiráskův Hronov (*Kino* 2008) a k reprezentaci českého amatérského divadla v zahraničí – v Německu (2009), Francii (2010), Číně (2010) a Švýcarsku (2011). Mladší divadelní skupinu pod názvem Nová generace vede ve spolupráci se studenty pražské konzervatoře Filip Müller, syn režisérské dvojice, jako režisér, herec i autor. Také tato část souboru již byla poctěna pozváním na Jiráskův Hronov (*Vnitřní démon* 2010).

Specialitou základního souboru je pohybové divadlo (režie Ing. Dušan Müller) a výrazné rozšíření her o pohybovou složku (*Král jelenem* v režii Mgr. Anny Müllerové 2008, *Poprask na laguně* v režii MgA. Milana Schejbala 2010). Po zapojení do operního projektu *Prodané nevěsty* soubor spolupracoval i na inscenaci opery-melodramu skladatele Zdeňka Zahradníka *Popelka* (2011).

www.dslt.cz

Foto: Mirek P. Blažek
(Libochovice 4. 6. 2011)
<http://plazik.rajce.idnes.cz/>

STUDIO YPSILON, Praha 1, Spálená 16

*Pondělí 2. července 2012 / 20.00 – 21.50

Ochotnické divadlo

T.J. SOKOL **Staré Město u Uherského Hradiště**

Josef Antoš z Hrubé Vrbky (1914-2000)

TETIČKA Z RADĚJOVA

Slovácká veselohra lidového autora

Tetička. **Zdenka Říhová**

Matůš, *bohatý vdovec* **Jiří Horský**

Martin, *jeho syn* **Jaroslav Strnad**

Maryša, *bohatá vesničanka*. **Marcela Hromadová**

Strýc Jan **Jaroslav Hájek**

Bětko, *služebná u strýce Jana*

. **Pavla Šterbová***

/ **Petra Foltýnková**

Kmotřenka **Táňa Valová**

Mladí hospodáři **Ondřej Jurkovský**

Lukáš Martinák*

/ **František Junák**

Vesnické hospodyně **Irena Kvapilová**

Pavla Hájková

Olga Antošová

Mladá děvčata **Radmila Uličná**

Marie Esenderová

Mládenci. **Petr Jarotek**

Lukáš Martinák

Cimbálová muzika **Bálešáci**

Dívčí sborek pod vedením **Lucie Friedlové**

Hudba a zpěvačky z **Doliny a Dolinečky**

Výtvarné práce. **Jaroslav Hájek**

Text sledují **Táňa Valová**

Marie Esenderová

Asistent režie. **Jiří Horský**

Režie **Marie Hrabcová**

Premiéra 28. listopadu 2009 v sokolovně ve Starém Městě u Uherského Hradiště

Přestávku vyplní hudbou Bálešáci

Tetička z Radějova

Bylo – nebylo. V teplém vinorodém kraji na jižní Moravě ležela osada. Několik řad domků, pěkně zalíbených a obrovnaných, krčilo se pod doškovými střechami. Na jedné straně vesnice ležely dobré louky a tekla řeka, na druhé se rozkládala úrodná políčka. A uprostřed té dědiny stála stará kaplička. Stará, prastará. Řada staletí přeletěla nad její hlavou, spolu s vesnicí prožívala dobré i zlé. Nepřátelské vpády, války, nemoci, doby klidu i hrůzy. Kolik generací se v ní křtilo, sezdávalo, loučilo se světem!

Ale – také se před ní odehrávaly věci zvláštní, záhadné a dnešnímu člověku až nepochopitelné. A tak jednou, v pozdním létě, v sobotu odpoledne, ba spíš k večeru ...

Začíná kouzelná pohádka pro dospělé ze starého Slovácka, kde stará a velmi zkušená kořenářka nejen léčí a uzdravuje, ale i čaruje s nápojem lásky ...

Tož dojděte, už sa na Vás těšíme!

Vaši ochotníci

Marie Hrabcová
režisérka

Fota: <http://www.ujezdec.cz/fotogalerie/displayimage-61-4022.html>

Divadlo ve Starém Městě

Divadelní soubor byl ve Starém Městě u Uherského Hradiště založen současně s T. J. SOKOL v roce 1914. V přísálí sokolovny se hrávaly jednoaktovky i ve válečné době. Sokolské divadlo bylo plně nadšených bratrů a sester, kteří uměli hrát, uměli zpívat a nezalekli se ani operet, kterými se vždy divákům zavděčili. Veškerá tržba pomáhala provozu SOKOLA a stavbě sokolovny, která měla slavnostní otevření hrou Ladislava Stroupežnického *Naši furianti* v roce 1937. Za druhé světové války byl SOKOL zrušen a mnoho sokolů včetně ochotníků odvlečeno do koncentračních táborů za odboj.

Po úmrtí jednoho z nejlepších místních režisérů Františka Klata se v roce 1981 souboru ujala Marie Hrabcová. Zaměřila se na veselohry. Po polské komedii

Dámy a husaři a dalších uvedla i operety *Na tý louce zelený* a *Perly panny Serafínky*. Ohlas její úpravy *Ženského zákona* na poměry moravského Slovácka, včetně slováckého nářečí, vedl k ryze slovácké veselohře *Katerina – Kača*, s níž soubor úspěšně vstoupil na Národní přehlídku sokolských ochotnických divadel do Boskovic. V témže duchu byla komponována a inscenována i veselohra lidového autora Josefa Antoše z Hrubé Vrbky *Tetička z Radějova* aneb *Jak tetička z Radějova čarovali*. Hra ve slováckém nářečí a se slováckými písničkami zachovává jedinečné národopisné bohatství.

*Vrať se k nám, pohádko stará,
Našeho dětství čas býval tak
sladký,
Jak kvítí z jara...
Ach. Kdo mě to šeptá dnes, čeho mi
hladí?
To líc tak jasná!
Ty ses k nám vrátila,
Pohádka mládí,
Milá a krásná!*

DIVADLO ABC, Praha 1, Vodičkova 28

*Neděle 1. července 2012 / 19.00 – 21.15

**Pondělí 2. července 2012 / 19.00 – 21.15

Sokolské ochotnické divadlo **T.J. SOKOL Pyšely**,
Národopisný soubor Formani **T.J. SOKOL Slatiňany**,
Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha 1. lékařské fakulty
University Karlovy a **T.J. SOKOL Královské Vinohrady**,
Divadelní soubor při **T.J. SOKOL Lázně Toušeň**

Karel Sabina (1811-1877)

Bedřich Smetana (1824-1884)

(úprava Bohumil Gondík)

PRODANÁ NEVĚSTA

Lidová hra o dvou dějstvích se zpěvy a tanci

Krušina, sedlák Ing. **Milan Svoboda**
Ludmila, jeho žena Mgr. **Martina Linhartová**
Mařenka, jejich dcera **Tereza Růžičková***
/ Mgr. **Jana Svašková****
Mícha, gruntovník. **Luděk Pařízek**
Háta, jeho žena **Stanislava Sejkorová* ****
/ Ing. **Martina Vlčková**
Vašek, jejich syn. **Pavel Urban**
Jeník, Míchův syn z prvního manželství
Mgr. **Tomáš Bartáček**
Kecal, dohazovač Mgr. **Petr Pilát***
/ **Milan Špale****

Principál komediantů. Ing. **Dušan Müller**

Esmeralda, komediantka . . **Radka Vagnerová* ****

/ Ing. **Veronika Müllerová**

Indián. **Radek Hrdlička**

Děti. **Neluš, Tedík, Martínek**

Matyáš a další

Vesnický lid, komedianti a kapela

Hudební úprava

**Dalibor Gondík, Jaroslav Novák, Helena Kohoutková,
Jan Steyer a Michal Doubek**

Zvuková nahrávka

Orchestr ND v Praze řídí Jan Chalupecký

Korepetice se sólisty a se sborem

**Eva Černilová, Ing. Vladislav Souček, Stanislava
Sejkorová, Jan Steyer a Jaroslav Pařízek**

Scéna a kostýmy

**Bohumil Gondík, Klára Novotná, Luděk Pařízek
a Romana Hlinková**

Choreografie

**Aleš Kohoutek, Stanislava Sejkorová
a Ing. Dušan Müller**

Realizace scény

Jaroslav Chalupa, Lukáš Pavlík a kolektiv

Zvuk **Miroslav Linhart**

Divadelní úprava a režie. . . **Bohumil Gondík**

Premiéra 11. prosince 2010 v sokolovně v Pyšelích

Přestávka 15 minut

Sokolské ochotnické divadlo

T. J. Sokol Pyšely

První setkání pyšelských ochotníků – liboherců – se uskutečnilo 5. února 2003. Sešlo se sedm lidí a ihned začali se zkoušením hry Miroslava Horníčka *Dva muži v šachu*. Následovaly *Zpěvy sladké Francie* se skutečným zpěvem nejen při kytáře a komedie *Kdo zachrání kovboje*. Mistrovským činem režiséra a zakladatele souboru Bohumila Gondíka bylo scénické ztvárnění zbojnických balad *Malované na skle*, s nímž soubor vyhrál Národní přehlídku sokolských ochotnických divadel (2005), a hostoval proto v Praze v Divadle komedie. Po hře *Křídla našeho mládí* došlo na přepracované ohlédnutí *Víno, ženy ... a Zpěvy staré Francie*. V činohře soubor vyzrál na komedii *Na správné adrese*, na klasickém Goldoniho *Náměstíčku* a na *Dvojí hře* Roberta Thomase. Největší projekt vznikl v podobě lidové hry se zpěvy a tanci na libreto Karla Sabiny s hudbou Bedřicha Smetany - *Prodaná nevěsta*. K uskutečnění byly přizvány tři další sokolské soubory. V současné době má pyšelské ochotnické divadlo jednadvacet stálých členů a další čtyři hostující a stíhá až dvě premiéry do roka.

<http://www.divadlopysely.estranky.cz/>

Národopisný soubor Formani

T. J. Sokol Slatiňany

Jednoho památného dne se sešlo v Zaječicích několik nadšených lidí a pod Osvětovou besedou hráli a zpívali. A pak jejich vedoucí Helenka potkala Aleše, který tancoval v *Lipce* (líheň mnoha tanečníků a muzikantů) a vznikl folklorní soubor *Kohoutek*. Po mnoha letech se ti zkušenější rozhodli jít vlastní cestou, přibrali bývalé kamarády z *Lipky*, a dnes je tu parta lidí, kteří hrají, zpívají a tancují pro radost. Od roku 2004 tvoří národopisný soubor *Formani*, působící při T. J. Sokol Slatiňany, spolupracují s městem Slatiňany a se základní uměleckou školou ve Slatiňanech a zpracovávají písně, tance a zvyky z východních Čech, převážně z regionů Chrudimska, Hlinecka a Nasavrcka. Členové souboru jsou většinou zkušení muzikanti a tanečníci, kteří se věnují lidovému umění již více jak dvě desítky let a reprezentovali východočeský region na řadě mezinárodních festivalů v Čechách i v zahraničí. Muziku souboru tvoří 12 muzikantů pod vedením primášky Heleny Kohoutkové, taneční část souboru tvoří 10 tanečních párů pod vedením Aleše Kohoutka a Stanislavy Sejkorové. Organizačním vedoucím souboru je Radim Zajíček.

<http://formani.wz.cz/>

Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha

1. lékařské fakulty University Karlovy

A T. J. Sokol Královské Vinohrady

Smíšený pěvecký sbor GAUDIUM PRAHA byl založen v roce 1988 sbormistry Ing. Vladislavem a Zdenou Součkovými. Základem sboru se staly zejména bývalé členky pražského dětského pěveckého sboru RADOST PRAHA, které odrostly dětským střevíčkům. Doplnili je další nadšenci sborového zpívání z řad jejich rodičů, ale i ti, které přivedlo muzikantské srdce. Cílevědomost, pravidelnost, stejně jako zdravá náročnost, vtisknutá tělesu sbormistry a umocněná úsilím sboristů, brzy nacházely svůj výraz ve stále náročnějším repertoáru i v růstu umělecké úrovně. V současné době zpívá ve sboru přes padesát zpěváků ve věku 22 až 82 let.

Sbor postupně nastudoval přes 200 skladeb nejrozličnějších žánrů od děl duchovních a klasické polyfonie z období baroka a renesance až po současné autory. Inspirující je i spolupráce

s předními profesionálními interprety. Od září 2009 podporuje činnost sboru významným způsobem 1. lékařská fakulta University Karlovy v Praze. Sbor reprezentuje svou činností i T. J. Sokol Královské Vinohrady, neboť většina sboristů je členy SOKOLA. V roce 1998 připravil sbor vydání svého prvního profilového CD, od té doby natočil další tři CD. Smíšený pěvecký sbor GAUDIUM PRAHA pravidelně koncertuje v Praze a na dalších místech České republiky a často vyjíždí na umělecké zájezdy do zahraničí (Belgie, Německo, Itálie, Norsko, Francie, Anglie, Polsko).

<http://www.gaudiumpraha.org/>

Divadelní soubor při T. J. Sokol Lázně Toušeň

Portrét souboru, který vystupuje v *Prodané nevěstě* po přestávce ve scéně komediantů, najdete u představení *Poprasku na laguně* na stranách 6-7.

<http://www.dslt.cz/>

PRODANOU NEVĚSTU NASTUDOVALY ČTYŘI SOKOLSKÉ SOUBORY JAKO SPOLEČNOU PRÁCI S CÍLEM UVÉST JI PŘI **XV. VŠESOKOLSKÉM SLETU** NA POČEST **150 LET ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ**. USKUTEČNĚNÍ TOHOTO NÁROČNÉHO PROJEKTU UMOŽNILA ROZHODUJÍCÍ MĚROU FINANČNÍ PODPORA VZDĚLAVATELSKÉHO ODBORU ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ.

Zpívejte s námi:

*Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh zdraví dá?
Kdož z nás ví, zda pouť budoucí vesele tak uhlídá?*

*A kdo ženat, která vdaná, rozžehnej se s radovánky!
Žena doma hospodaří, muž se ukládá za džbánky.*

*Ouvej, ouvej! Konec radostí! Konec radostí!
Hrnou se starosti, zlosti, mrzutosti. Ouvej, ouvej!*

*Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh zdraví dá?
Jenom ten je vpravdě šťasten, kdo života užívá!*

Proč Prodaná nevěsta?

Bohumil Gondík

Tohle je asi ta nejtěžší otázka, na kterou mám odpovědět. Moje osobní vyznání by mělo obsahovat to, že mám rád operu jako divadelní tvar. *Prodaná nevěsta* byla druhou operou, kterou jsem kdy viděl. Ta první byli *Braniboři v Čechách*. Tehdy jsem myslel, že nic horšího se mi už nemůže stát. Bylo mi 17 let. Pak se to nějak všechno otočilo a *Prodaná nevěsta* mě provází celou divadelní kariérou. Vždycky jsem v určitém období mé ochotnické práce zatoužil ji „udělat“. Ne však jako operu, ale jako činohru. Lákalo mě sdílet divákovi Sabinovo libreto v jeho pravé kráse. Zpívané dialogy a árie jsou v některých místech nesrozumitelné, protože některé výrazy už jako by vyčpěly (*uhlím by se zdusila..., nejkrasší krásenka..., rci, pravdivě-li psáno..., punktum, satis, písek na to ...*). A tak činoherní pojetí stálo u všech mých myšlenek o způsobu inscenování tohoto velkého díla. Ale jak mluvit činoherně operní text? To je úplně jiný rytmus řeči. A jak zachovat komedianty? Ti na venkovské pouti nemohou chybět. A co teprve tance? V lidové hře z venkova přece nemůžou chybět tanečníci. Ale to všechno bez doprovodu hudby nelze. A protože Smetanova hudba je sugestivní a zároveň záhadná, zůstávala moje chuť inscenovat *Prodanou nevěstu* vždycky na polovině cesty.

V roce 2008 jsme v našem pyšelském SOKOLE zorganizovali Sokolský den. Na něm vystoupili, vedle několika dalších souborů, také *Formani* ze Slatiňan. A když jsem viděl jejich kroje a jejich tance, najednou jsem věděl, jak na to. Rozpomenul jsem se na *Toušeňáky* a na jejich komediantské herectví, na *Gaudium*, od nichž jsem sbory z „*Prodanky*“ slyšel, a celou inscenaci jsem najednou viděl jako na dlaní. Nebude to činohra, ale lidová hra se zpěvy a tanci. Bude to společná práce, která vyvrcholí v oslavném roce sokolského výročí a na **XV. všesokolském sletu**. Hnacím motorem se pro mne stala samotná předloha. Tak krásnou práci na dramaturgické úpravě jsem ještě nikdy nedělal. Pohonné hmoty tomuto motoru tryskaly samy a postupně uhasěly pochybnosti, sdělované mými přáteli a lidmi v hudebním oboru velmi zkušenými. Odněkud shůry jsem získal jistotu, že to dopadne dobře. Ta víra byla nakonec tou největší silou, která překonala všechny překážky. Střídání jistoty s pochybnostmi v jednotlivých fázích zkoušek, kdy se něco nedařilo, nová síla ve chvílích, kdy se dařilo, to všechno jsou dnes už jen „krásné pocity po bouři“. Byla to nádherná práce a příkladná spolupráce.

Co mohl Sabina vylepšit

RNDr. Jan Králík, CSc., odborný poradce

Po premiéře *Prodané nevěsty* Karel Sabina naznačil, že snad mohl libreto lépe propracovat: *Kdybych tušil, co Smetana z té mé operety udělá, byl bych si také já dal větší práci a napsal mu lepší a obsažnější libreto.* Se vším nebyl při premiéře spokojen ani jinak nadšený Jan Neruda: *Episodou ... v níž si komediantská banda trochu přes míru vykračuje, táhne se děj více v obor frašky. Scény ty baví arcit' nemálo, s estetického stanoviska však s nimi nesouhlasíme. Jak by mohlo lepší a obsažnější libreto vypadat?*

Nerudovi vyšel Smetana vstříc škrtem principálova kupletu *Ten staví se svatouškem* a Sabinovi dal dvě příležitosti k rozšíření o sbor *Ten pivečko* a o Mařenčinu árii *Ten lásky sen*. Při komponování recitativů sice vynechal řadu vět z prózy (*vždyť jsi mi o tom nikdy nevypravoval; ten Mícha mi už tenkrát nadělal zlosti a starosti; s Mařenkou nedostaneš ani groše, tatík její je zadlužen až po krk; to vše by se bylo beztoho nejináče stalo a nejináče stane i svědky potvrdí*), ale srozumitelnosti děje to nebylo na škodu. Výsledek dosáhl v konečné podobě zhruba 4200 slov. Sabinovo libreto k Blodkově opeře *V studni* je kratší, k Bendlově opeře *Starý ženich* je delší. První zůstává trochu v povědomí, druhé

vůbec ne. Že by k úspěchu stačila zlatá střední cesta? Započtením slov opakovaných v duetech, tercetu a sextetu se *Prodaná nevěsta* vyrovná rozměru Máchova *Máje*, který je o tři stovky slov delší. Byť jde o jiný žánr, doporučení by to mohlo být nezanedbatelné.

Dal by se vylepšit jazyk? U Sabiny nejsou žádné z Máchových *truchloroušek, zbortěných harf a ztrhaných strún*. Snad jen Jeníkovo *Což ještě nepochopuješ?* Ale i tomu je dobře rozumět, stejně jako slovům *uhlídá, bystrohled* či *šlakovitý* a srozumitelná jsou i cizí slova *kvinde, exces* a *kumstus komstorum*. Lze vylepšit deklamaci? Po korektním uvážení je třeba přiznat, že nekulhá u Sabiny, ale u Smetany: *Pročpak mne hleDÁte? Nuže, milý chasníKU, dopřej pak slovl-Í-čKU.*

Mohl by libretista cokoli vylepšovat v obligátních attributech komedie, jako jsou převlek, zkomolená zpráva, vada řeči? Posouvá každý výstup děj? Mohl by se děj lépe vyvíjet bez pouťového mumraje? Bez komediantů? Bez Vaškova dětinského znemožnění? To všechno přece hraje. Lze ubrat motiv či postavu? Nebo naopak něco či někdo schází? Vznik Mařenčina nápadu, jak vyřadit ze hry Vaška? Kecalem doporučovaná Běla? Opilý Franta v dolejší hospodě?

Všechno se zdá být právě tak, jak je třeba. Po odstranění kupletu už nic nepřebývá. A vynechat nelze ani Indiána, ba ani kluky se zprávou *Medvěd se utrh*!

Tedy odjinud: když je dílo bezchybné, je vůbec originální? Netěží z jiných? *Prodaná nevěsta* byla první českou komickou operou nové doby. Před ní se připomínal jen čtyři desetiletí starý Škroupův *Dráteník*. Repertoár komické opery zastupovala na české scéně díla z cizích luhů postupně: *Lazebník sevillský*, *Car a tesař*, *Marta*, *Nápoj lásky*, *Dcera pluku*, *Zedník a zámečník*, *Figarova svatba*, *Veselé ženy windsorské* a *Zbrojř*. Překážky v lásce i domluva rodičů jsou sice už v *Dráteníkovi*, ale úplně jinak: k dostaveníčku pomůže převlek za dráteníka a otcové se domluvili právě o těch, kteří se milují, aniž o domluvě vědí.

Klíčová zápletka s výrazně mladším nápadníkem a s napáleným dohazovačem se jinde nenajde. Dohazovač má sice náznaky předobrazů: napadne Mozartův Don Alfonso z *Così fan tutte*, Fickfack z Bendova *Vesnického trhu*, Rossiniho *Lazebník sevillský*, Doktor Malatesta z Donizettiho *Dona Pasquala*, nebo vychloubačný Dulcamara z *Nápoje lásky* a znalci připomínali možný vliv Tylovy povídky *Starý flašinetář*. Ale to jsou jiné případy. Fickfack verbuje na vojnu, Alfonso, Figaro, Malatesta a Dulcamara triumfují. Kecal je Sabinův vlastní originál, sebevědomý vyjednávač s žádoucím právním povědomím, přenesený ze Sabinova vlastního románu *Věčný ženich*, kde se jmenuje Barnabáš Čamrda. Ví, že jeho úspěch závisí na Mařenčině souhlasu a hned při prvním setkání s ní zhurta prosazuje *Tak tedy skončíme, smlouvu učiníme*. Jenže u Mařenky nepochodí a nové překážky naplní další dvě dějství.

Nejprve se Kecal před Jeníkem pochlubí, pro koho vyjednává. Jeník ho ihned chytí do pastí psané smlouvy s řadou postupně domyšlených podmínek. Kecal je neprohlédne, naopak, s vidinou vítězství přepustí Jeníkovi i 300 zlatých. Pak se ale vzepře Vašek, vystrašený Mařenkou, a Kecal začne tušit *ňáký* podvod. Jakmile se ukáže, že Jeník otevřel cestu k Mařence pro sebe, Jeníkova macecha zoufale slovo *podvod* připomene. Ale Jeník si je jist: *ne podvod, pouhá jenom lest* a Kecal přelstění přizná: *o reputaci mou a čest mne připravila jeho lest*. Takový gejzír neotřelých nápadů a zvratů žádné jiné české libreto nemá. Někdy se poukazovalo na údajné nelogičnosti. Ale ty zde nejsou. Stačí přesně číst. Vše do sebe zapadá. Jeníkova slova o *podvodu* a *lsti* se někdy dokonce vykládala jako Sabinův klíč k jeho vlastnímu případu.

Dohazovač zdomácněl na scéně tak, že získal i pozdější obměny, ať autorské (Veruna v *V studni*, Václav v *Mikulášovi* a Hovora ve *Starém ženichovi*), nebo odvozené (Řeřicha v *Tvrдых palicích*, Hovorka ve *Zmařené svatbě*). Libreto *Prodané nevěsty* bylo přeloženo postupně do ruštiny, chorvatštiny, němčiny, maďarštiny, slovinštiny, švédštiny, vlámsštiny, nizozemštiny, polštiny, italštiny, rumunštiny, francouzštiny, finštiny, bulharštiny, srbštiny, katalánštiny, estonštiny, angličtiny, dánštiny, litevštiny, lotyštiny atd. až po esperanto a japonštinu. Opera sama se dočkala pokračování v *Provdané nevěstě* skladatele

Jindřicha Součka na libreto O. Sýkory-Chrudimského. Odehrává se pár měsíců poté, kdy Vašek vstoupí do klubu cyklistů.

Možná měl Sabina opravdu nějaký nápad, jak původní libreto dotvořit. Ale předběhl ho čas: sám musel čelit nevybíravému zatracení a Smetana zasáhl do tříbení konečného tvaru tak, že už nebylo třeba víc. Především dílo pojmenoval, protože Sabina psal *Prodanou nevěstu* bez názvu. Uvádí se, že Smetanovi napomohly veselohry *Prodaná láska* (Jan Neruda) a *Ženich provdává svou nevěstu* (Theodor Wehl). Obě se hrály v Prozatímním divadle tři roky před *Prodanou nevěstou*. Sabinova práce má rysy profesionální dokonalosti. Smetanova rysy geniality.

Provedení libreta na scéně jen s obměnou původní hudby je příležitostí ověřit, do jaké míry jsou soudy o kvalitách tohoto Sabinova díla oprávněné.

Sokolská Prodaná nevěsta

Pavel Horník, Hudební rozhledy roč. 64, 2011, č. 6, s. 34

Mě jsem zato, že nastudovat Smetanovu *Prodanou nevěstu* ochotníky je v současné české společnosti nemožné. Jsem ale velice rád, že jsem se mýlil, a jsem také rád proto, že se u nás v dnešní – kultuře moc nepřející – době najde skupina nadšenců, která bez vidiny peněžní

odměny s chutí věnuje obrovskou spoustu času a pracovního nasazení k nastudování operního díla. A nemusí to být na super profesionální kvalitě. Tu nakonec mnohdy nemají ani naše velká kamenná divadla. To, že v malých Lázních Toušev nedaleko Prahy bude provedena Smetanova opera, jsem se dozvěděl až na poslední chvíli čistou náhodou. Trochu jsem bloudil po neveliké Touševě, až jsem se ocitl před místní sokolovnou. Když jsem vstoupil dovnitř, překvapil mne její poměrně rozlehlý sál, ale třeba i kamna na uhlí, která se postarala o příjemnou tepelnou atmosféru. Již povětšinou normální oblečení více než dvou set diváků avizovalo příjemné přátelské prostředí. Navíc se skoro každý s každým znal...

Ta celá neformálnost byla fantastická. Mezi čestnými hosty představení, které uvedl RNDr. Jan Králík (působil jako odborný poradce nastudování), byla mimo jiné Soňa Červená. Mimoděk jsem si vybavil asociaci s inscenací *Prodanky* ve Volksoper ve Vídni z roku 2005, kde se opera hrála právě v prostředí sokolovny a typickou náves neměli. V Touševě hráli v sokolovně a na malém jevišti náves měli. Ku společné práci se spojily čtyři amatérské soubory (Sokolské divadlo z Lázní Toušev, Ochotnický spolek SOKOLA Pyšely, národopisný soubor Formani ze SOKOLA Slatiňany, členové smíšeného pěveckého sboru Gaudium ze SOKOLA Královské Vinohrady a z 1. LF University

Karlovy v Praze). Tato inscenace, která se hrála v rámci VII. národní přehlídky sokolských ochotnických divadel, byla nastudována k XV. všesokolskému sletu (Sokol také představení dotoval), a diváci ji mohli zhlédnout již koncem roku 2010 v Pyšelicích a poté v Boskovicích a Litovli. Opera v režii Bohumila Gondíka a v hudební úpravě jeho syna Dalibora Gondíka byla částečně zkrácena, některé zpívané pasáže byly mluveny. Základní orchestrální doprovod tvořila nahrávka Orchestru Národního divadla pod vedením dirigenta Jana Chalupického.

Občas ale zahráli i muzikanti souboru Formani, oblečení tak jako všech přes padesát účinkujících do pěkných českých krojů. Výkony protagonistů byly samozřejmě rozdílné, nejlépe si vedla představitelka Mařenky Tereza Růžičková, na níž bylo vidět, že operní zpěv studuje. Výborný byl ovšem představitel Kecala Petr Pilát a dobře si vedl Pavel Urban jako Vašek. Texty uměli všichni sólisté spolehlivě bez jakýchkoli přerázků. Je také třeba poznamenat, že nebyl k dispozici dirigent, který by určoval zpěvákům nástupy, což je velmi obtížné třeba v sextetu posledního dějství. Sbor, tanečníci, vtipně předvedená a početně obsazená komedie, předvedli spolu se sólisty roztomilé představení, na které reagovali rozjaření diváci často smíchem a potleskem. Bavili se zkrátka všichni a je jedno, že představení v provedení profesionálního velkého divadla by bylo asi dokonalejší.

Životadárná sokolská „Prodanka“

PhDr. Helena Havlíková, Lidové noviny 30. dubna 2011, s. 9

Potřebujete-li načerpat optimismus v dnešní ne příliš útěšné době, pak sokolská *Prodanka* působí jako zázračná živá voda. Na VII. ročníku přehlídky sokolských ochotnických divadel, která se v druhé půlce dubna konala ve starobylém městečku Lázně Toušeň, tato svérázná adaptace zazářila humorem i spontánní energií.

„*Prodanka*“ jako lidová hra se zpěvy a tanci

Za připomenutí stojí hluboká spřízněnost mezi sokolským hnutím a Smetanovou „prací pro národ“. Smetana a Tyrš byli ostatně vrstevníci a v jejich životní pouti a záměrech nalezneme mnohé společné rysy. Nápad spojit Smetanovu *Prodanou nevěstu* a sokolské hnutí vznikl v souvislosti s přípravami oslav 150. výročí vzniku SOKOLA a XV. všesokolského sletu v roce 2012. A impulsem byly divadelní a hudební aktivity sokolských souborů: pro tuto svéráznou adaptaci se spojilo několik souborů tělesa, například Sbor dobrovolných ochotnických liboherců Pyšely či Divadelní soubor Lázně Toušeň. Ten se navíc o sobotním odpoledni blýskl svým neodolatelně komickým nastudováním Goldoniho *Poprasku na laguně*. Česká obec sokolská pod svými křídly zaštiťuje ochotnická divadla, což se ukazuje jako

způsob, jak rozvíjet tradici spolkového života a aktivit stmelujících obec uměleckou, diváckou i „občanskou“ – nejen v Lázních Toušeni, ale všude tam, kde mají moudré zastupitelstvo a aktivní občanstvo.

Prodanka se hraje v jiskřivé adaptaci Bohumila Gondíka coby lidová hra se zpěvy a tanci. Duch *Prodanky* zůstal nejen zachován, ale dostal další rozměr. Gondík v předešlé a některých dalších hudebních číslech použil úpravu pro živě hrající národopisnou kapelu Formani, v níž hrají (v krojích) lidé napříč generacemi – od prarodičů až po vnoučata. S podporou nahrávky pořízené orchestrem Národního divadla pak Gondík zachoval některá hudební čísla a jiná nechal jen deklamovat.

Čistý zpěv a insitní herectví – skvělá kombinace

Tradiční pasáže opery, které známe jako ulice, kterými procházíme tak často, že si je už neuvědomujeme, se náhle vyloupily v novém světle, získaly nové významy a souvislosti – i bez hudby, kterou si umíme domyslet. Klasická prvorepubliková sokolovna prostoupená teplem dvou mohutných litinových kamen vytvořila pro takovou *Prodanku* kongeniální prostor. Spojení čtyř ochotnických souborů fungovalo bez zádrhelů a každý z nich uplatnil výborně svou specializaci – od hudby přes sborový zpěv po lidový tanec a komediantství. Byla to vskutku „tradiční“ *Prodanka*,

v jednoduchých malovaných plochých kulisách a lidových krojích – na malém pódiu toušeňské sokolovny vše fungovalo skvěle.

Bylo až překvapivé, jak tu učitel biologie, zemědělský inženýr nebo bývalý profesor chemie zpívají čistě a dokážou si – po svém – poradit s party, s nimiž mnohdy zápasí i zkušení profesionálové. Výsledná kombinace s insitním herectvím byla neodolatelná. Takový výstup komediantů směle konkuroval vyumělkovaným pokusům kamenných divadel. Přinejmenším přeměřování Vaškových proporcí principálem, který ověřuje, zda se Vašek vejde do medvědí kůže, přesně vyjádřilo smysl dění.

Celé to bylo vtipné, jiskřivé, spontánní a nebývale autentické – slyšet a vidět takto zvesela podanou kvintesenci *Prodanky* byl opravdu životadárný zážitek. Publikum, které již evidentně má zkušenost s tím, že na produkce ochotníků se lze těšit, přijalo *Prodanku* se stupňujícím se nadšením.

Přehlídku navíc vtipně uváděl Jan Králík, který má na ochotnické činnosti místního SOKOLA lví podíl. V publiku mohl uvítat i takové osobnosti, jako je armádní generál Tomáš Sedláček, který je ve svých třidevadesáti letech ve skvělé kondici čestným předsedou Čs. obce legionářské a čestným starostou T. J. SOKOL Lázně Toušeň, nebo operní pěvkyně a herečka Soňa Červená.

Kontinuitu spolkového života, zpřetrhanou protektorátem a léty totality, se díky osobnostem tohoto formátu a integrity podařilo udržet a obnovit. Díky za to – symbióza SOKOLA s ochotníky se osvědčila a nese plody.

Cesta sokolské Prodané nevěsty

po českých a moravských scénách

11. 12. 2010	(1.) v Pyšelicích (premiéra)
12. 12. 2010	(2.) v Pyšelicích
12. 2. 2011	(3.) ve Slatiňanech (14.00)
12. 2. 2011	(4.) ve Slatiňanech (18.00)
26. 2. 2011	(5.) v Pardubicích
5. 3. 2011	(6.) v Děčíně
19. 3. 2011	(7.) v Praze-Kobylisích / Salesiánské divadlo

VII. Národní přehlídka sokolských ochotnických divadel

2. 4. 2011	(8.) v Boskovicích
16. 4. 2011	(9.) v Lázních Toušeni
14. 5. 2011	(10.) v Litovli
1. 10. 2011	(12.) v Plzni / Skvrňany

17. 9. 2011	(11.) v Hradci Králové / Adalbertinum
15. 10. 2011	(13.) v Pyšelicích (14.00)
15. 10. 2011	(14.) v Pyšelicích (18.00)
22. 10. 2011	(15.) v Turnově
21. 1. 2012	(16.) v Praze-Strašnicích (14.00)
21. 1. 2012	(17.) v Praze-Strašnicích (18.00)
25. 2. 2012	(18.) v Benešově u Prahy
24. 3. 2012	(19.) ve Spáleném Poříčí
31. 3. 2012	(20.) v Jihlavě pro Brtnici

21. 4. 2012 (21.) ve Valašském Meziříčí
 28. 4. 2012 (22.) v Lounech
 16. 6. 2012 (23.) v Pardubicích / Východočeské divadlo

XV. všesokolský slet

1. 7. 2012 (24.) v Praze / Divadlo ABC
 2. 7. 2012 (25.) v Praze / Divadlo ABC

 29. 9. 2012 (26.) v Hronově
 13. 10. 2012 (27.) ve Chvaleticích
 27. 10. 2012 (28.) v Kyjově

další reprízy v jednání

Aleš – Formani (k 26. 2. 2011 v Pardubicích)

Přátelé, kamarádi, *prodaňáci* a *prodaňáčky*! Bezprostřední pocity jsme si ve shonu a balení rekvizit a zvukařiny předávali tak krásně, že není v silách si pamatovat s kým ano, a s kým ne. Touto formou tedy Vám všem ještě jednou děkuji za tu míru odpovědnosti k společnému dílu, za přátelství a lásku k lidové tradici, která z vás přímo tryská, za to „formanství“, které se postupně rozšířilo mezi ostatní spoluúčinkující a kterým působíme v očích diváků jako jedna velká rodina. Chci touto cestou vyseknout poklonu naší skvělé muzice. Ta jen dokazuje svým přístupem, energií a ryzím zvukem, že takové těleso nám právem mnozí závidí a odborníci žasnou, co je možno s lidovou muzikou uhrát. Smekám před nasazením a pílí naší neodolatelné primášky Helči.

Děkuji též Bohoušovi a Daliborovi za nápad, tah na branku, lidský, ale profesionální přístup, se kterým dokázali z nás po dobrém vytáhnout to nejlepší. Díky tomu je přijímáno každé představení s takovou odezvou.

Hronovickou se v pardubické kultuře vyprodat jen tak nepovede a nám se to ale podařilo a napoprvé! Lví podíl na tom má samozřejmě náš skvělý organizátor Radim. Jen on ví, kolik bezesných nocí, telefonátů a příprav tato repríza zabrala - smekám a děkuji, kamaráde, bratře sokole.

Když jsem viděl ty rozzářené tváře bezprostředně po programu, opět mnou prostoupil ten nezapomenutelný pocit souznění duší, který se objevuje po skvělém společném díle. Ohlasy se i ke mě hrnou ze všech stran, a je to jen to nej, nej.

Jsem na nás, *prodaňáky*, opravdu hrdý! Rád Vás má a na další společné „*Prodané*“ chvíle se těší

Aleš Kohoutek

Zdeněk – Slatiňany (k 12. 2. 2011 ve Slatiňanech)

Když jsem v sobotu v sokolovně sledoval *Prodanou nevěstu*, lidovou hru se zpěvy a tanci, nevěřil jsem vlastním uším a očím. Kdybych na jevišti neviděl některé známé tváře, myslel bych, že do Slatiňan přijelo Národní divadlo. Skvělý nápad, skvělá režie, choreografie, špičkové herecké, pěvecké i hudební výkony, nádherné kostýmy. Zkrátka, byl jsem nadšen a na konci měl vlhko v očích. O velkém úspěchu

představení svědčí dvakrát za sebou vyprodaná sokolovna, častý potlesk na otevřené scéně, mnohaminutový potlesk na závěr a dlouhá děkovačka herců, tanečníků a muzikantů.

Děkuji tedy tímto sokolům a všem, kteří se jakkoliv na hře podíleli!

Zdeněk Jirásek

Bohumil – Pyšely (k 26. 2. 2011 v Pardubicích)

Už na jevišti jsem vám děkoval a musím jenom zopakovat, že výkon byl opravdu hodný obdivu. Já jsem se ještě nesetkal s tak soustředěným náparem. Vždycky se v představení činohry našlo místočko, které bylo o něco slabší, než se očekávalo, výpadek textu, zapomenutí rekvizity, pozdní příchod na jeviště a podobně. To, co dnes vidím v *Prodance*, je úplně z jiné planety. Každé představení se vyznačuje precizností ve všech složkách.

Už jenom to, co předvedla Stáňa, je nevýslovné. Bez jediné chyby zaskočila během čtyř dnů za Ludmilu. To je u amatérů nevídané. To si dovolí profesionálové, kteří to hrají roky.

To, co odvádějí Formani v dosavadních představeních, to není jenom tanec a sborový zpěv. To je pomoc technice, stěhování kulís a zvukařiny, servis všem ostatním členům téhle party, to je něco nevídaného.

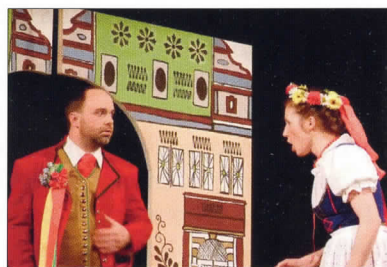
Pardubice byly toho jenom výrazným potvrzením. Plné divadlo, plné pracovní nasazení před představením po něm a nasazení v tancích a sborech. Nemám nic než hlubokou poklonu a výraz neskonale úcty.

Toušeňáci měli svůj karneval. Mnozí jiní by řekli „nemůžeme hrát, máme práci“. Ne!! Oni si přivezou skoro úplně jiný ansámbel, nazkoušejí si to na místě, odvedou výborný výkon a odjedou za svou další povinností. To je opravdu z kategorie velké odpovědnosti, pokory a úcty ke kolektivu.

Podobné díky patří úplně všem ostatním za to, jak žijí a živí ten společný souborový život. Všichni se těší zase na chvíle příštího setkání a na příští reprízu. Čiší z toho touha po co nejlepším výkonu na jevišti. Normální by bylo, že se všichni budou těšit na sebe. Na skleničku vína nebo slivovice. Ale tady je na prvním místě výkon na jevišti. A ten se zatím vždycky dostavil. Znovu, hluboké koření vám všem!

Zdravím vás všechny a těším se na Děčín.

Bohouš

Tereza - Gaudium (k 17. 3. 2011 na [www](http://www.facebook.com/operni-panorama-heleny-havlikove/))

<http://www.facebook.com/operni-panorama-heleny-havlikove/>

V tomto článku dole v rubrice: *Inspirace na příští dny* máme opravdu ctihodnou propagaci vedle premiéry v ND Parsifala a přenosu z Metropolitní opery ;-)

Terka Mařenka Krušinová

Bohumil - Pyšely (k 5. 3. 2011 v Děčíně)

Tak, přátelé a kamarádi, máme za sebou další reprízu a další zkušenost. Velké divadlo, hodně místa na jevišti, daleko k divákovi, vysoko do hlediště. Ale také velké zázemí, moře místa na odchody, hodně hereckých šaten, prostě divadlo s velkým „D“.

Nakonec nezůstalo jenom tohle velké Dé, ale přibyla ještě tři další Vě: Velký Výkon Všech. Sbory a sólové zpěvy byly, myslím, zatím nejlépe zvládnuté. Už jsme si zvykli na taneční výkony Formanů, už jsme si zvykli na výkony Komediantů (pohříchu vždycky s někým novým, nejen na jevišti, ale i v zařazení v sestavě). Zvukař získává na jistotě díky herecké disciplíně, co do replik a nárazek z textu, co do přesnosti zpěvů, kde dozpěv je závislý na včasném puštění hudebního podkladu. To všechno nám ukázalo městské divadlo v Děčíně a zaplatěpánbu za to.

Děkuji vám všem za vzornou reprezentaci sokolské práce, za prezentaci jednotlivých souborů a za to, že svým kamarádkým přístupem tvoříte velký kolektiv, který dýchá jeden pro druhého.

Zdraví vás s díky za dobrou práci

Bohouš

Jana - Toušeňáci (k 18. 4. 2011 na ČRo 3 Vltava)

Nazdárek,

kdo si chce poslechnout, jak se o nás mluví, může tak učinit.

Archiv pořadu Mozaika na rádiu Vltava

<http://www.rozhlas.cz/iradio/vltava> 18.4.2011 8:00-9:00, je to na 40 minutě a 45 vteřině.

Při další *Prodance* zase Nazdar!

Jana, komediantka ;-)

Bohumil - Pyšely (k 3. 9. 2011 v Lázních Toušeni)

Toušeňská sobota

Přátelé, myslím, že ten titulek - *Toušeňská sobota* - by se měl uchovat i budoucím generacím. Ta zkouška včera byla opravdu výjimečná. Prostě *toušeňská*. I když odbornou tíhu na sebe vzala

velmi ochotně Stáňa a udělala z toho zkouškový koncert s výborným výsledkem, tak hlavní slovo přece jenom měli místní Toušeňáci. To, co předvedli v servisu všem, co byli ten den v Toušeni, je podle mého návodem k tomu, jak dosáhnout velkých výsledků i na jevišti v divadelní praxi. Když jim dodavatel hotových jídel odřekl dodávku obědů, tak to vyřešili opravdu svérázně. Usmažili řízky sami. To je nevídané. A ještě buchty a všechno ostatní občerstvení – prostě nádhera. Patří jim velký dík, za to, že právě díky nim se ta zkouška tak vydařila. A to prosím ještě ten den hráli dvě představení!!!! Obávám se, že není mnoho souborů, které by se zachovaly takhle.

Proto děkuji-li Stáně za to, jak rozjela zkoušku u klavíru a významně tak ovlivnila uměleckou úroveň celé zkoušky, děkuji Toušeňákům a hledím na ně s obdivem. Díky vám, přátelé.

Těším se na vás a ostatně také na vás všechny v Hradci. Bohouš

Vlád'a – *Gaudium* (k 5. 3. 2011 v Děčíně)

Protože mám nějaké sokolské kontakty s Děčínem a tužil jsem, že ty koláčky, co nám tam přinesli, byly ze soukromé kuchyně nějaké sokolky, dovolil jsem si jménem účastníků za ně mailem poděkovat. Chci se s Vámi podělit o odpověď, která Vás jistě potěší. Kopíruji ji: *Nazdárek z Děčína.*

Dík za poděkování, velice jsem ráda, že vám to chutnalo a přispělo k atmosféře v zákulisí. Velice ráda a s potěšením jsem to pro Vás upekla, aby jste věděli, že v Děčíně si vážíme sokolských umělců. Při různých akcích u nás přispívám touto troškou do mlýna, tak bylo pro mne čest přispět i pro nám milé a vzácné hosty - účinkující i techniky, tohoto divadelního představení. Všem Vám chceme poděkovat za překrásný umělecký kulturní zážitek a budeme na Prodanku dlouho a s úctou vzpomínat. U nás jsou ohlasy jen výborné a děkované, za což vám právem patří vřelý dík a jak se říká „smekáme před vašimi výkony klobouk“.

Za všechny z Děčína zdraví vzdělavatelka župy

Helena Pokorná

Bohumil – *Pyšely* (k 17. 9. 2011 v Hradci Králové)

Sextet se stal opravdovým vyvrcholením představení ve Starém Adalbertinu, v němž se usadilo na 500 diváků. Mezi nimi byl i hejtman Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc. Představení bylo velmi zdařilé i díky velikému vzepětí komediantů, kteří sklízeli jeden potlesk za druhým na otevřené scéně. Jejich nástup hned po přestávce dostane diváka vždycky rychle zpět. A to celé inscenaci velmi pomůže. Veliké díky hercům. Jsou opravdu dobří. Od první mé myšlenky, že jim tuhle roli svěřím, jsem věřil, že je to dobrá volba. Že budou ale takhle dobří, jsem si neuměl představit ani ve své nejbujnější fantazii. Ani tentokrát nebyli ve své základní sestavě, měli dvě alternace, ale navíc přinesli zase nové prvky, které si nazkoušeli. A zase jimi perlili. To je nevídané. Mám je rád za jejich přístup k práci, mám je rád za jejich přínos *Prodance*, mám je rád, že jsou.

Myslím, že i ostatní byli hladoví po publiku, byli hladoví po *Prodance*. Jako vždycky *Kecal* v podání Petra Piláta a *Vašek* Pavla Urbana byli k nezastavení. Smích a potlesk provázely každou jejich scénu. To už nebylo jenom hraní. To bylo *herectví* !! Závěrečná děkovačka – a publikum vstalo!!

Díky vám všem, díky za všechny dosavadní krásné chvíle a věřte, že jsem ještě nikdy neměl tak skvělý soubor.

Bohouš

Jaroslava – T. J. Sokol Brtnice (k 31. 3. 2012 v Jihlavě)

Hoši, snad vám tak mohu říkat, posílám jménem Tělocvičné jednoty Sokol Brtnice upřímné poděkování za Vaše skvělé a profesionální výkony! Ohlasy jsou, jak SMSky, telefonáty, osobní rozhovory, mejlíky, moc nadšené a vřelé. Právě tak, jak celé představení – kouzelné a úžasné. Společně musíme říct, že „Dobrá věc se podařila“. My jsme z toho s maminkou úplně onemocněly – v dobrém slova smyslu – a všichni včetně vnuků si zpíváme „Proč bychom se netěšili...“ Abych vyjádřila to, co cítím, musela bych Vás všechny srdečně obejmout – snad někdy příště :-). Tak se, hoši, opatrujte, naše poděkování předejte všem ve všech souborech, přejeme vám i celým rodinám požehnané Velikonoce, hodně radosti a někdy někde /snad brzy/ na viděnou. Srdečně a sokolsky a se vzpomínkami na *Prodanou nevěstu* a s velikými díky

Jaroslava Zelená

Bohumil – Pyšely (k 15. 10. 2011 v Pyšelicích)

Pyšelská rapsodie

V Pyšelicích jste opět ukázali, co je ve Vás ukryto. Když se dobře soustředíte na rozezpívání a když na jeviště jdete soustředěně a naplno, pak je dobrý výsledek zaručený.

Děkuji Formanům, kteří zvládli absenci svého tanečního mistra bez ztráty kytičky, stejně tak zvládli i absenci svého manažera. Velmi oceňuji a děkuji Stáně za to, jak dobře dokáže připravit zpěváky. Pro mne je to další poznatek. Budu se snažit, aby v místech, kde hrajeme, byl také klavír. Je to rozhodně efektivnější příprava na představení, než zkouška na jevišti.

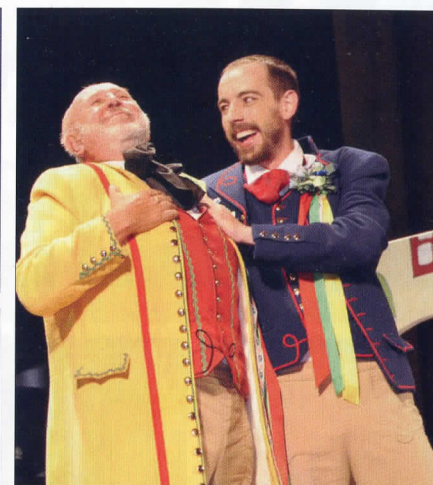
Děkuji za pyšelské vystoupení *Kecalovi Petrovi*, který doslova zářil. Obvykle se na domácí scéně dostaví nervozita ze zodpovědnosti. U Petra se to projevilo naopak. Byl k sežrán. Stejně tak i *Vášek*. Pavel je opravdu stálíce. Ukázal se jako zpěvák s velkým talentem pro herectví. Jeho výstupy jsou vždycky ještě o něco bohatší a kvalitnější. Jsem rád, že totéž můžu říci i o *Esmeraldě*. Radka se po jedné z posledních zkoušek, kdy jsme upravili především dialog s *Váškem*, dostala do vnitřního klidu a její výkon jde stále nahoru. O Komediantech už byla řeč mnohokrát. Dokazují, že jsou v ochotnických souborech republiky (ne jenom sokolských) na špici. Hýří nápady a stále přinášejí něco nového. Díky!!!

Konečně jsem rád, že můžu pochválit i *Jeníka*!! Ten se po tvrdé práci u klavíru dostal do dobré pohody a výsledek se okamžitě dostavil. Nejenom, že zazpíval zatím svoje nejlepší představení, ale byl i herecky

mnohem lepší, než v minulosti. Uklidňuje mě, že jsem se i v tomto výběru herce na roli *Jeníka* nemýlil.

Těším se na Turnov, věřím, že to bude důstojné zakončení letošního roku *Prodané nevěsty*.

Bohouš

Milada – T. J. Sokol Turnov (k 22. 10. 2011 v Turnově)

Připadá mi to jak neskutečný sen, že jsem mohla v dnešní uspěchané době prožít něco, co si v paměti uchovám jako mimořádný zážitek. *Prodaná nevěsta* v podání sokolských souborů! Skupinka nadšených muzikantů, početný pěvecký sbor a několik sólistů, kteří vtipně kombinovali zpěv s mluveným slovem, které odpovídalo původnímu libretu. Výkony pěvců, prosté podještědské kroje a to naše krásné turnovské divadlo – malá kopie divadla Tylova! Jak se to všecko doplňovalo a vytvářelo atmosféru, která se hned tak nemůže v současné době prožít. Divadlo plné až po galerii, všechny přístavky obsazené. Po několika děkovačkách si s chutí celé divadlo s účinkujícími zazpívalo „Proč bychom se netěšili“, a to už se nedalo zabránit slzám v očích.

Chtěla bych vyjádřit obdiv a dík všem, kteří se na představení podíleli. Obětovali svůj volný čas. Odměnou je jim radost ze společného díla, kterou rozdávají po českém kraji.

Díky vám všem!

Milada Smutná

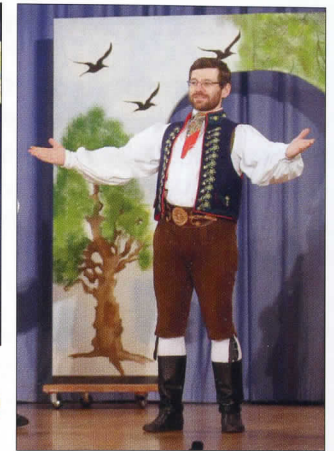
Bohumil – Pyšely (k 11. 12. 2010 – 16. 6. 2012)

Poslední slovo

Nevím, přátelé, jak bych Vám mohl vyslovit svůj dík za to, co děláte a jak to děláte. Věřte, že když mě vedete na jeviště, tak se vždycky víc stydím, než se cítím potěšen. Ta práce je především Vaše. Moje už je skryta jenom v tom nápadu nastudovat *Prodanou nevěstu* a vymyslet systém, jak to dát dohromady. Ale výkony, pro které Vám diváci tak tleskají, už já v rukou nemám. To je jenom Vaše práce, vycházející z radosti a touhy být co nejlepší.

Moc Vám za všechno děkuju a chci Vám říct, že je mi s Vámi moc dobře. Myslím, že je to právě ten okamžik, kdy je třeba odejít. Je to vrchol mé dosavadní práce. Víím, že už nic podobného nedokážu a je mi z toho všelijak. Protože bych tyhle pocity chtěl prožívat ještě hezkou řádku let. Víím, že je to ode mne sobecké, ale když se něco podobného stane po tak dlouhé době v branži, nedá se tomu odolat. Teď mluvím za celou moji kariéru divadelního herce a režiséra. A ta je více než čtyřicetiletá.

Bohouš

Sedmnáct Zlatých odznaků J. K. Tyla

Zlatý odznak Josefa Kajetána Tyla uděluje od roku 2001 jednou ročně komise složená ze zástupců Svazu českých divadelních ochotníků, Skupiny amatérských loutkářů SČDO, Občanského sdružení divadelních ochotníků, Volného sdružení východočeských divadelníků, Divadelního centra Podbeskydí, Tělovýchovné jednoty Orel a České obce sokolské vynikajícím představitelům českého amatérského divadla.

NA NÁVRH KULTURNÍ KOMISE VZDĚLAVATELSKÉHO ODBORU ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ BYLI VYZNAMENÁNI ZLATÝM ODZNAKEM J. K. TYLA TITO PŘEDSTAVITELÉ SOKOLSKÉHO OCHOTNICKÉHO DIVADLA:

- 2002 **Václav Shrbený**, herec a režisér divadelních souborů v Lázních Toušeni a Čelákovících
- 2003 **Pavlaína Holubcová**, herečka, režisérka a obnovitelka divadelního souboru v Poniklě
- 2004 **Emil Havlík**, loutkoherec, pedagog a obnovitel sokolského loutkového divadla
- 2005 **Vratislav Ouhrabka**, herec, loutkoherec a režisér divadelního souboru v Bozkově
Lubomír Šterc, dramatik, hudební skladatel a herec amatérských i profesionálních divadel
- 2006 **Bohumil Gondík**, herec a režisér divadelního souboru v Pyšelicích
Mirko Spurník, herec, režisér a dramaturg divadelního souboru v Litvli
- 2007 **Karel Pleiner**, dramatik, textař a manažer divadelního souboru Tyrš v Lánech
- 2008 Mgr. **Petra Šikýřová**, loutkoherečka a recitátorka souboru Frydolín v Praze-Hostivaři
- 2009 Mgr. **Anna Müllerová**, režisérka a herečka divadelního souboru v Lázních Toušeni
Ing. **Dušan Müller**, herec a režisér divadelního souboru v Lázních Toušeni
- 2010 **Dagmar Evaldová**, loutkoherečka a obnovitelka sokolského loutkového divadla v Praze

- 2011 **Marie Hrabcová**, obnovitelka a režisérka divadelního souboru ve Starém Městě u Uherského Hradiště
- 2012 **Tereza Růžicková**, členka pěveckého sboru Gaudium Praha, pěvkyně divadelního souboru v Pyšelicích
- 2012 Mgr. **Tomáš Bartáček**, hudebník, herec, zpěvák a pěvec divadelního souboru v Pyšelicích
- 2012 Mgr. **Petr Pilát**, herec, zpěvák a pěvec divadelního souboru v Pyšelicích
- 2012 **Pavel Urban**, člen pěveckého sboru Gaudium Praha, pěvec a herec divadelního souboru v Pyšelicích

Nositelé Zlatých odznaků J. K. Tyla v divadelních představeních k XV. všesokolskému sletu

XV. VŠESOKOLSKÝ SLET

Marie Hrabcová
režisérka

Bohumil Gondík
režisér

Dušan Müller
choreograf, Principál

Tereza
Růžicková
Mařenka

Tomáš
Bartáček
Jeník

Petr
Pilát
Kecal

Pavel
Urban
Vašek

**DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ
NA POČEST 150 LET ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ
PŘI XV. VŠESOKOLSKÉM SLETU 2012**

K tisku připravil RNDr. Jan Králík, CSc.

Obálka a ilustrace MgA. Josef Jelínek

Fota: M. P. Blažek, H. Rezková, archiv ČOS a archivy souborů

Vydala Česká obec sokolská 2012

Vytiskla Nová tiskárna Pelhřimov s. r. o.

Náklad 2000 kusů

Proč bychom se netěšili?

Živě

Bedřich Smetana

1. Proč by - chom se ne - tě - ši - li,

proč by - chom se ne - tě - ši - li, když nám

Pán Bůh zdra-ví dá, zdra-ví dá, když nám

Pán Bůh zdra-ví dá, zdra-ví dá, když nám Pán Bůh

zdra-ví dá, zdra-ví dá. u - hli - dá?—

2. [Kdo z nás ví, zda pout' budoucí:]
vesele tak uhlídá, uhlídá,
[vesele tak uhlídá, uhlídá?]

XV. VŠESOKOLSKÝ SLET